

Kjak

Jonhard Eliassen

Tryggingarfelagið – kundin er eigarin

Hví skulu vit, kundar í Tryggingarfelagnum Føroyum, eiga partafeløg, ið takast við tryggingar-, eftirlønar- og bankavirksemi? Er endamálið náðileys profit-maximering? Ella er tað tí, at vit sum kundar kunnu fáa rímiligar prísir á tryggingar-, eftirlønar- og bankatænastum?

Tryggingarvirksemi fyri kundan og eigan

Partafelagið TF Holding eigur figgjarfyrirøkur, sum veita tryggingar-, eftirlønar og bankatænastur. Umframt hetta eisini felag, sum í høvuðsheitum ger íløgur í føroyskt vinnulív og felag, ið eigur fastognir.

Bygnaðurin í samtakinum er lýstur í fylgjandi mynd:

Bankavirksemi og áhugamálini hjá eiganum

Við keypinum av Eik er TF Holding komið inn á nýtt virksemsøki, sum eisini er merkt av ógjøgnumskygni og vantandi kapping. Duopol-líknandi støðan innan hendan partin av figgjargeiranum ger, at eisini kundarnir í EIK eru við sviðið soð, hvat rentum

vit sjálvi ríkiliga partin av umvegis skattin.

Eigarin krevur rímiligan kostnað vegna kundan!

Kappingarráðið roynir nú at útvega 1.000.000 kr í eykajáttan at kanna ómaks-gjöld og rentur hjá føroysku bankunum. Vóni, at slík kanning verður gjørd, men havi ikki stórar vónir um,

tøkurnar hjá okkum hava styrki at bera váðan, sum tengdur er at banka- og tryggingarvirkseminum.

Valevni til Umboðsráðið fyri Ognarfelag Tryggingartakaranna

Fram til 23. februar fer val fram til Umboðsráðið fyri Ognarfelag Tryggingartakaranna. Veljast skulu 12 limir til umboðsráðið afturat teimum 23 umboðunum, sum nú eru. Eg eri stillaður upp og royni at verða valdur. Umframt at virka fyri nevndu brúkaraáhugamálum, vil eg sum limur í umboðsráðnum, virka fyri størri gjøgnumskygni í tí, sum fer fram í felagnum.

Trupulleikar viðvíkjandi opinleika, skal eg ikki siga stórt um á hesum sinni, annað enn vísa á, at meiriluti í verandi umboðsráði ynsk-ir at gera tað so torført og tvørligt sum til ber, hjá tryggingartakarum at gera seg galdandi á aðalfundum og í sambandi

við val til umboðsráðið. Hesi viðurskipti eru nærri lýst í frálíkari grein hjá val-evninum til umboðsráðið, Jóhan Petersen, í bløðunum nú um dagarnar. Greinin ber heitið “Hvat hendir í Tryggingarfelagnum”.

Um tú - tryggingartakari hjá Tryggingarfelagnum Føroyum - ynsk-ir at taka lut í valinum, ið nú fer fram, kanst tú útvega tær atkvøðuseðil við at venda tær til tryggingarfelagið. Hetta skal gerast innan 17. februar. Eg kann eisini hjálpa tær við hesum, um tú sendir mær upplýsingar um navn og bústað til jonhardeliasen@gmail.com

Gunnvá Edvardsdóttir

námsfrøðingur

Krøvini frá myndugleikunum og fyrireikingartíðin

Eg viðmerkti á einum kjaki á facebook ein dagin, at vit kundu hugsað okkum 3 tímar í fyrireiking um vikuna, væl-vitandi um, at hetta eisini er ov lítið. Svarið eg fekk frá eini kvinnu var, at var tað upp til hana, so fingur vit ikki 3 minuttir í fyrireikingartíð; og minnst meg rætt, var grundgevingin, at hon og tvey onnur saktans kundu halda skil á 25 børnum uttan at hava brúk fyri fyrireikingartíð. Eg hugsi við mær, at hvør kann ikki tað? Og hví bara 25 børn, hví ikki 50? Ella uppáftur fleiri?

Tí tað hon tosaði um var ansing og disiplining - at halda skil á einum bólki. Um hetta var innihaldið í okkara arbeiði, hevði eg eisini givið henni púra rætt.

Men tað er ikki innihaldið í einum námsfrøðiligum arbeiði, og landsins myndugleikar gera púra greitt, at tað er námsfrøðiligt innihald teir ynskja, og at námsfrøðingar, við síni útbúgving, hava ongað sær serligar førleikar at taka sær av hesum arbeiði.

Ætlanin við okkara arbeiði er at leggja grundarlagið undir alment danningi. Eitt alment danningi, ið skal geva okkara landið skilagóðar borgarar.

Støði til almenna danningi skal takast í barnarættinda-sáttmálanum hjá ST. Barna-áskoðanin hjá ST er ein mynd av einum barni við nógvum førleikum, og sum skal hava móguleikan at hava ávirkan á eggið lív. Hendan barnaáskoðan setur krøv til pedagogisku uppgávuna og pedagogiska innihaldið á dagstovnunum. Hon er ein neyðug fortreyt fyri, at børn kunnu vera virknir lutakarar í myndanini av egnum lívi, so tey kunnu gerast virknir lutakarar í einum demokratiskum samfelag.

Sostætt tosa vit ikki ‘bara’ um ansing, men um okkara framtíð, har vit leggja grundarlagið fyri einum almennum danningi, ið gevur sjálvstøðugar, skilagóðar, ábyrgdarfullar og virknar lutakarar í okkara demokratiska

samfelag. Lutakarar, ið duga at hugsa sjálvstøðugt, duga at bera síni sjónarmið fram, duga at koma til skilagóðar niður-støður, duga at søkja semjur. Ja stuttsagt alt tað, ið skal til fyri at kunna liva og virka í einum demokratiskum samfelag.

Vit tosa her um eina samfelagsuppgávu, ið byggir á eina heildarfatan av barninum, har umsorgan, spæl og læra eru av alstórum týðningi. Eina samfelagsuppgávu, har børnini fáa avbjóðingar og verða stuðlað í fjølbroyttu menningini og læruni.

Hendan samfelagsuppgávan krevur, at vit seta okkum mál, og verða hesi mál sett í námsætlanum. Námsætlanum, ið verða brúktar í eftirmetingini av okkara arbeiði fyri at vita, um vit røkka teimum málum, ið sett eru av landsins myndugleikum.

Tað sigur seg sjálvt, at hetta krevur gjøgnumhugsan og fyrireiking, og ikki minst at hetta tekur tíð. Fyrireikingartíð, ið er alneyðug, um vit skula røkka okkara málum og arbeiðið vera annað og meira enn ansing.

Hetta eru sum sagt krøv frá landspolitisku skipanini. Krøv, ið skula tæna okkara børnum og ikki minst okkara samfelag.

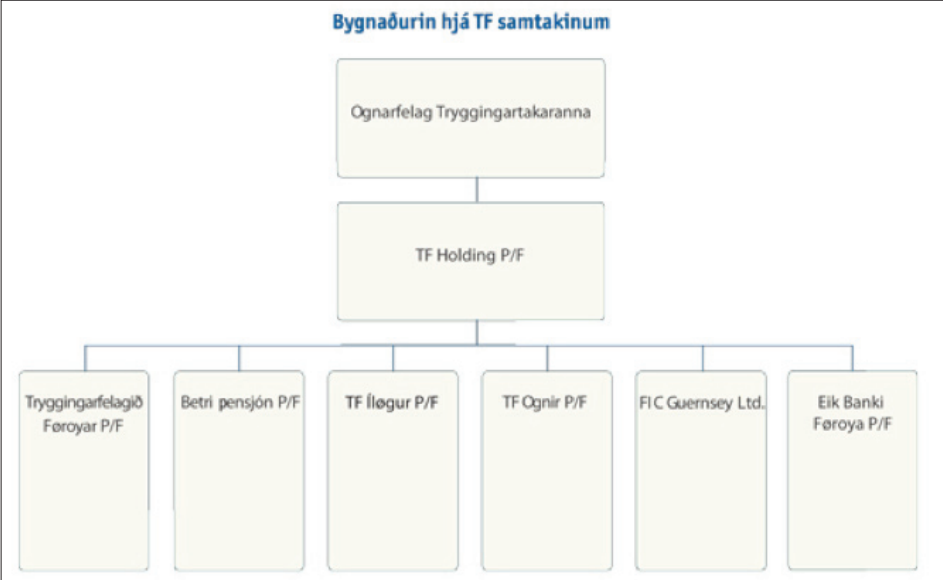
Tí er okkara krav, at vit fáa umstøður til at røkka tey krøv, landsins myndugleikar seta okkum. Tí um vit ikki fáa góðar umstøður, og við hesum fyrireikingartíð, so verður hendan tíðin og dygdin tikin frá børnunum.

Mentamálaráðið ynsk-ir dygd og vit eru púra samd.

Dygd:
- í okkara arbeiði
- fyri okkara børn
- fyri okkara samfelag

Eg haldi ikki, at nakar kann vera ósamdur í, at dygd tænilr øllum, men dygd kostar, soleiðis er tað bara, og tað vita øll!

Og eftir mínum tykki er tað ikki góður siður at lata børnini gjalda fyri tey krøv og ynski, sum tey vaksnu seta.

Kjarnuvirksemið hjá Tryggingarsambandi Føroya, sett á stovn í 1940, og sum seinni varð til partafelagið TF Holding, var upprunaliga tryggingarvirksemi. Við tíðini er nógv fæ fingið til vega, sum nú verður brúkt til annað enn tað, ið krevst til sjálv tryggingarvirksemið. Seinasta dømið um hetta er keypið av 70% av partabrøvunum í EIK og ætlan um at keypa restina, sum frá líður.

At TF Holding í stóran mun hevur ráðini til at gera seg galdandi á øðrum økjum enn tí, sum hevur við tryggingarvirksemi at gera, er greið ábending um, at kundin hevur rindað í meira lagi fyri tryggingartænastur millum ár og dag.

og ómaksgjøldum viðvíkur.

Dømi er sethúsálán frá EIK, har árligur kostnaður fyri tíðina er umleið 6%. Lán til sama endamál í Danmark ber til at fáa frá realkreditfeløgum fyri umleið 2%. Huga vit um lán áljóðandi 1.500.000 kr við 25 ára livitið, hevur danski lántakarin fyrstu 10 árin goldið umleið 250.000 kr í rentum. Tann føroyski umleið 740.000 kr. Meir-rentan hjá føroyska lántakaranum er við hesum 490.000 kr. Fyri at rinda hesa meir-upphædd, má lántakarin við verandi lønarskatti forvinna á leið tað tvífaldað. Hetta svarar til fleiri ársinntøkur hjá flestum okkara. Lítil uggi er í rentustuðli, tí hendan rinda

at kanningin - sum so - kemur at gera støðuna hjá okkum tryggingar- og bankakundum frægari.

Men móguliga kunnu vit, tryggingartakarar í Tryggingarfelagnum Føroyum, gera mun, og stuðla tí, sum Kappingarráðið illa megnar at gera fyri okkum. Vit eiga umvegis Ognarfelag Tryggingartakaranna og TF holding mesta partin av (og skjótt allan) EIK-bankan, umframt tryggingar- og eftirlønarfeløg. Vit kunnu velja umboð í Umboðsráðið fyri Ognarfelag Tryggingartakaranna, sum virka fyri betri javnvág millum tryggingargjöld, rentur og ómaksgjöld og tað, sum krevst fyri at figgjarfyri-